

Hvør stýrir heiminum?

POLITIKKUR Hugsanin um eina nærum guddómliga serstöðu í heiminum stingur djúpt í amerikanskari mentan. Men við søguliga høgari skuld, methøgum arbeiðsloysi og viknandi støðu í heimsbúskapinum stendur ímyndin hjá heimsins einastu supermakt av álvara sína roynd. Hóast tað lova forsetavalevnini bæði at endurreisa amerikanska stórleikan í heiminum

Janus á Ryggi

Sitandi amerikanski forsetin hevur ført ein meiri samstarvssøkjandi politikk í altjóða viðurskiptum enn undangongumaður hansara George W. Bush, ið gjørdist kendur fyri sítt aggressiva solospæl á heimspallinum. Men sambært republikanska valemnum Mitt Romney hevur politikkurin hjá Barack Obama sett USA í vanda – um USA ikki leiðir heimin, skulu vit vænta okkum at onkur annar kemur í staðin, ljóðar republikanski retorikkurin.

Mitt Romney hevur tí undir valstríðnum tekna eina

mynd av sær sjálvum sum ein sterkari leiðari enn sitandi forsetin. USA skal brúka meiri pening til hernaðarmegi og vera meiri stöðufast yvirfyri sínum figgindum, er boðskapurin frá honum, nú tað av álvara stýttist til forsetavalið. Og í retorikkinum hjá Mitt Romney, eins og hjá mongum undanfarnum amerikonskum politikarum, hómast religiøsir undirtónar – hugtøk sum t.d. lagna og skylda verða brúkt til at lýsa amerikonsku serstöðuna í heiminum. Bert USA er ført fyri tryggja frið og frælsi í heiminum, er málurin.

Her spælir Mitt Romney

upp á væl kendar tangentar, tí ein nógv brúktur ideologiskur tráður ígjøgnum amerikonsku søguna hevur verið, at USA, eins og gamla Ísrael í halgu bók, hevur eina serstaka guddómliga uppgávu í heiminum. Barack Obama hevur svara aftur við at vísa á, at eisini hann stendur fyri einum stórsligum USA, sum skal leiða heimin. Men hesum máli skal USA røkka við øktum diplomati og øðrum enn bert hernaðarligum íløgum.

Óttin fyri víðgongda Bush lestinum er gott grundarlag hjá Barack Obama fyri at promovera hógv og samstarv

» **Ein nógv brúktur ideologiskur tráður ígjøgnum amerikonsku søguna hevur verið, at USA, eins og gamla Ísrael í halgu bók, hevur eina serstaka guddómliga uppgávu í heiminum**

í hernaðarmálum, eins og hann gjørdi, tá Muhammar Gadaffi í Libya skuldi setast frá. Men hvørki Barack Obama ella Mitt Romney ivast í amerikonsku serstöðuni – eisini í 21. øld.

Paranoid supermakt?

USA er framvegis máttmiklasta hernaðarmegi í heiminum og hevur hernaðarligar miðstöðir kring allan heim. Onkur meting sigur heili 1000 hernaðarmiðstöðir

uttanfyri USA. Kritiskar røddir spyrja, um hetta ikki er ein fullkomiliga misskilt trygdarstrategi, tá vit hava í huga, at núverandi terrorhóttanin er av heilt øðrum slag enn upprunin til hesa heimsumfatandi hernaðarligu nærveru – kalda kriggið? Harnæst ber til at spyrja, hvaðani trongdin eftir at vera nummar eitt í heiminum kemur? Svarið frá Mitt Romney í seinasta kjakinum við Barack Obama var einfalt:

You never know. Hóttanir amerikanarar einki kenna til í dag, kunnu skjótt gerast viðkomandi. Ótti og trygdarkensla eru, sum vant, stórir partar av hernaðarvisiónini.

USA er tí nógvu seinnu árin oft samanborið við gomlu hjálandaveldini, sum eitt nútímans imperium við einari fatan av sær sjálvum sum eitt slag av heimsløgreglu – ið skal tryggja frið og frælsi í øllum heiminum – og sum hernaðarliga tilskilar sær